

ÅRSRAPPORT 2017 FOR KONTROLLUTVALGET I LARVIK KOMMUNE

Hjemmel

Kommunene er i henhold til kommuneloven pålagt å ha kontrollutvalg jf. kommunelovens kap. 12. I medhold av loven har Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatt «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» som nærmere definerer utvalgets oppgaver.

Formål og oppgaver

Kontrollutvalget skal – på vegne av kommunestyret – føre løpende tilsyn med forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Viktige oppgaver for kontrollutvalget er:

- Påse at kommunens regnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
- Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet.
- Avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av formannskap og kommunestyre.
- Påse at revisjonsmerknader blir fulgt opp.
- Utarbeide plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og påse at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp.
- Påse at det gjennomføres selskapskontroll.
- Utarbeide plan for gjennomføring av selskapskontroll.
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført selskapskontroll.
- Innstille overfor kommunestyret ved valg av revisjonsordning.
- Utarbeide forslag til budsjett for tilsyns- og kontrollarbeidet i kommunen.
- Vurdere henvendelser fra innbyggerne
- Stille krav til kommunens etiske bevissthet

Sammensetning

Kontrollutvalget skal ha minst 3 medlemmer og minst ett av medlemmene skal være medlem av kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 nr. 1.

Kontrollutvalgets sammensetning for valgperioden 2015-2019:

Medlemmer:

Gjert Gjertsen (H), leder
Live G. Jetlund (SV), nestleder
Kjersti Michaelsen, (H)

Varamedlemmer:

Harald Kvinnsland Dollst
Tore Kay Landbø
Jan Oddvar Alstad

Willy Krøgli, (SP)
Inge Grav, (FrP)

Ole Martin Manvik
Ellen Synnøve Torp
Inger Hilde Schultz-Haudt
Kari Aasan

Med bakgrunn i kommunesammenslåingen mellom Larvik og Lardal kommuner 01.01.2018 vil kontrollutvalget i perioden 2018-2019 ha syv medlemmer.

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2017

Møter i kontrollutvalget

I 2017 har kontrollutvalget hatt 7 møter og behandlet 48 saker.

Regnskapsrelaterte saker

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om kommunens årsregnskap. Uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før formannskapet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Årsregnskapet 2016 for Larvik kommune

Kontrollutvalget vedtok i møte 25.04.17 uttalelse om Larvik kommunes årsregnskap for 2016. Fra uttalelsen til årsregnskapet trekkes her frem de forholdene det ble lagt spesiell vekt på:

- Kommunen fikk et positivt netto driftsresultat på kr. 100,6 millioner eller 3,2% i forhold til driftsinntektene. Dette var en vesentlig resultatforbedring sammenlignet med 2015 da tilsvarende tall var minus 0,1%. Teknisk beregningsutvalg har som et mål for sunn økonomi at netto driftsresultat over tid bør utgjøre 1,75% i forhold til driftsinntektene. Kontrollutvalget pekte på viktigheten av å styre mot et driftsresultat i tråd med denne anbefalingen.
- Kontrollutvalget gjentok sin tidligere bekymring for kommunens lånegjeld og bemerket særlig at lånegjeld per innbygger er tredoblet fra 23 141,- per innbygger i 2013 til 70.262,- per innbygger i 2016.
- Kommunens likviditet i 2016 var tilfredsstillende. Dette skyldes i hovedsak ubrukte lånemidler.
- Kontrollutvalget uttrykte bekymring for at kommunen har lite fondsmidler til å møte eventuelle dårlige/svake årsresultater, og et økende behov for vedlikehold av kommunens eiendommer. Kontrollutvalget anmodet om at en vesentlig andel av årets driftsresultat ble avsatt til fond.

Årsregnskapet 2016 for Larvik Havn KF

Kontrollutvalget hadde ingen spesielle merknader til årsregnskapet 2016 for Larvik Havn KF.

Årsregnskapet 2016 for Larvik Kulturhus Bølgen KF

Kontrollutvalget hadde ingen spesielle merknader til årsregnskapet 2016 for Larvik Kulturhus Bølgen KF.

Revisjonsstrategi 2017.

Revisjonsstrategien for 2017 som omhandler perioden fram til april 2018 hvor revisjonen av årsregnskapet er fullført, ble presentert og gjennomgått i kontrollutvalgsmøte 05.09.2017.

Rapportering fra revisor

Revisor orienterer kontrollutvalget i hvert møte om løpende saker. I tillegg får kontrollutvalget en årlig rapport om revisjon av årsregnskapet. Denne kommer i tillegg til selve revisjonsberetningen og tar utgangspunkt i revisjonsstrategien. Den gir en grundig og god tilbakemelding på hvilke revisjonshandlinger som er utført og revisors funn. Revisjonsstrategien, sammen med revisors rapportering, er sentrale dokumenter for at kontrollutvalget kan ivareta sitt på-se-ansvar ovenfor revisjonen.

Revisors uavhengighet

En av kontrollutvalgets oppgaver er å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Revisor er etter revisjonsforskriften § 15 forpliktet til årlig å avgi en erklæring om sin uavhengighet. Telemark Kommunerevisjon IKS er revisor for Larvik kommune og de tilhørende foretak. Oppdragsansvarlig revisor for regnskapsrevisjonen er Lisbet Fines, men Birgitte Holmberg er oppdragsrevisor. De nødvendige uavhengighetserklæringer er framlagt og tatt til orientering av kontrollutvalget.

Forvaltningsrevisjon

Leder for forvaltningsrevisjon i Telemark Kommunerevisjon, Kirsti Torbjørnson, er oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjon i Larvik kommune. Uavhengighetserklæringen er framlagt og tatt til orientering av kontrollutvalget.

Etter innstilling fra kontrollutvalget fattet kommunestyret i møte 11.mai 2016, sak 84/16, slikt vedtak:

«Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets forslag til "Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2017" med følgende prioriteringer:

1. Eiendomsforvaltning.
2. Selvkost
3. Psykisk helse og rusmiddelavhengighet
4. Kvalitetssystem og avvikshåndtering

Kontrollutvalget gis fullmakt til å omprioritere eller tilføye andre prosjekter. Kommunestyret orienteres ved eventuelle endringer. Hvis endringene i planen fører til økning av den økonomiske rammen som er vedtatt, må dette behandles spesielt.»

Planen ble begrenset til to år på grunn av sammenslåingen med Lardal kommune 01.01.2018.

Kontrollutvalget har behandlet to forvaltningsprosjekter i 2017:

- **«Selvkost på kommunale gebyrer»**

Kontrollutvalget behandlet i sitt møte 06.09.2016 forslag til prosjektplan for et forvaltningsrevisjonsprosjekt om selvkost. Formålet med forvaltningsprosjektet var å undersøke følgende problemstillinger:

- Er beregningen av gebyr i samsvar med selvkostreglene?
- Er gebyrreglementene utformet i samsvar med regelverket?
- Er avsetninger til og bruk av fond i samsvar med regelverket?

Ved den endelige behandlingen av forvaltningsrapporten i møtet 07.02.2017 sluttet kontrollutvalget seg til følgende anbefalinger til kommunen:

«Vi mener at kommunen bør:

- Sikre at
 - alle direkte utgifter som inngår i selvkostberegningen er relatert til gebyrbelagte tjenester
 - alle indirekte utgifter er med i beregningen
 - de indirekte utgiftene er beregnet på en hensiktsmessig måte
- Sørge for bedre skriftlig dokumentasjon av grunnlaget for differensieringen av gebyrene på plansak, byggesak og oppmåling.
- Sørge for at kommunen enten bruker av eller avsetter til bundet fond, ikke begge deler i løpet av ett regnskapsår.
- Sikre at det framkommer av årsregnskapet hvor store fond det er på det enkelte tjenesteområdet.»

Kontrollutvalget fikk til kontrollutvalgsmøtet 06.02.2018 oversendt rådmannens skriftlige tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Selvkost på kommunale gebyrer». Kontrollutvalget fikk også en orientering om oppfølgingen i møtet 06.02.2018. Kontrollutvalget var tilfredse med tilbakemeldingen fra rådmannen.

- **«Byggesaksbehandling i Larvik kommune»**

Kontrollutvalget behandlet i sitt møte 07.03.2017 forslag til mandat for undersøkelse av «Byggesaksbehandling i Larvik kommune», og prosjektplanen ble behandlet i møte 25.04.2017. Kontrollutvalget hadde i forkant av utvelgelsen for tema av forvaltningsrevisjon mottatt flere henvendelser vedrørende byggesaksbehandlingen i Larvik kommune.

Formålet med prosjektet var å undersøke følgende problemstillinger:

- I hvilken grad har Larvik kommune betryggende kontroll med behandlingen av byggesaker?

- I hvilken grad har Larvik kommune iverksatt korrupsjonsforebyggende tiltak for byggesaksbehandlingen?

Rapporten ble fremlagt i kontrollutvalgsmøte 10.10.2017. Utvalget besluttet å utsette realitetsbehandlingen av rapporten til et ekstramøte 25.10.2017.

Ved behandlingen i ekstramøtet 25.10.2017 fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

«Kontrollutvalget slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrevisjonsprosjektet «Byggesaksbehandling i Larvik» datert 2.oktober 2017 om at kommunen bør:

- *delegere myndighet på tilsyn skriftlig,*
- *tydeliggjøre roller og ansvar i ordningen med godkjenning av vedtak, slik at ordningen bidrar til kvalitetssikring av saksbehandling og vedtak,*
- *sikre en form for tidlig mottakskontroll av alle søknader og at det gis riktig informasjon om saksforløpet i foreløpig svar,*
- *vurdere om det er behov for tiltak for å sikre tilstrekkelig saksutredning og begrunnelse i vedtak der planutvalget ikke følger innstillingen fra rådmann,*
- *sikre et systematisk arbeid med tilsyn og utarbeide en årlig rapport fra tilsynsarbeidet*
- *sikre systematiske risikovurderinger, også av risiko for korrupsjon, og at ledelsen følger opp arbeidet med internkontroll.*
- *sikre at medlemmene i planutvalget omfattes av de samme opplæringstiltak og rutiner knyttet til signering av etiske retningslinjer og registrering av verv i styrevervregisteret som medlemmer i kommunestyret, og*
- *vurdere om arbeidsreglementets punkt om bierverv er tilstrekkelig.*

Kontrollutvalget ber om å bli orientert skriftlig om oppfølgingen av forvaltningsrapporten innen 1. juli 2018. Kontrollutvalget vil så vurdere om det skal foretas en kontroll revisjonsmessig.»

Kontrollutvalget tilrådte videre at kommunestyret fattet tilsvarende vedtak.

Oppfølging av tidligere rapporter.

I kontrollutvalgets møte 05.09.2017 ble det gitt en redegjørelse fra kommunalsjef vedrørende oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Eiendomsforvaltning». Kontrollutvalget tok redegjørelsen til orientering.

Selskapskontroll

Kontrollutvalget gjennomfører selskapskontroller i selskaper som er aktuelle for denne type kontroll i tråd med "Plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll"

Med selskapskontroll forstås kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.v. Kontrollen beskrives i forskriften som to hovedaktiviteter som er vesensforskjellige:

- Eierskapskontroll (kontroll med at selskapet drives i overensstemmelse med kommunestyrets vedtak om å opprette/delta i selskapet)
- Forvaltningsrevisjon i selskapet

Overordnet analyse og plan for selskapskontroll ble behandlet i kontrollutvalgets møte 6.september 2016 og oversendt til behandling i kommunestyret.

I 2017 er det ikke gjennomført noen selskapskontroll.

Andre saker relatert til kontroll og tilsyn

Undersøkelse av ansettelse av virksomhetsleder

I møtet 07.02.17, sak 10/17, fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

«Kontrollutvalget ber Telemark kommunerevisjon undersøke om kommunens ordinære rutiner og prosedyrer ble fulgt ved ansettelse av nåværende virksomhetsleder for kommunalteknikk.»

Undersøkelsen ble lagt frem av revisor på møte 25.04.17. Revisor konkluderte slik:
«Bortsett fra at innstillingen ikke er begrunnet, mener vi at kommunen har fulgt sitt ansettelsesreglement ved ansettelsen av virksomhetsleder for kommunalteknikk Øya.

Basert på den informasjon vi har tilgang til, mener vi at kommunalsjefen var habil til å foreta ansettelsen av virksomhetsleder for kommunalteknikk – Øya.

Hovedtillitsvalgt og innstilt kandidat har kjent hverandre lenge gjennom samme gruppe i idrettsforeningen. Basert på hvordan slike relasjoner vanligvis blir vurdert, mener vi at denne relasjonen ikke medførte at hovedtillitsvalgt var inhabil. Vi mener likevel at spørsmålet om hovedtillitsvalgtes habilitet burde ha vært tatt opp og avklart av ansettelsesrådet og at behandlingen burde ha framgått av protokollen, jfr. forvaltningsloven §8».

Rådmannen fikk oversendt rapporten til høring, men hadde ingen kommentarer til denne. Kontrollutvalget tok rapporten til etterretning, og oversendte den til kommunestyret til orientering.

Kontakt med administrasjonen/orienteringer

Rådmannen og andre representanter fra administrasjonen har stått til disposisjon for kontrollutvalget i flere møter. Kontrollutvalget har i 2017 bedt om og fått orienteringer fra administrasjonen på forskjellige områder og kontrollutvalgets spørsmål er besvart.

Samarbeidet med administrasjonen oppleves som godt.

Utvikling/opplæring

Medlemmer av kontrollutvalget har deltatt på kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF). Dette er en årlig konferanse som samler kontrollutvalgsmedlemmer, revisorer og kontrollutvalgssekretariater fra hele Norge for faglig påfyll og erfaringsutveksling.

Budsjett

Kontrollutvalget har fremmet forslag om en total budsjettramme for kontroll og tilsyn i nye Larvik kommune i 2018 på kr. 3.245.100,- mot kr 3.134.000,- i 2017 (kun Larvik kommune).

Virksomhetsbesøk.

Kontrollutvalget har gjennomført to virksomhetsbesøk i 2017:

- Larvik kulturhus, Bølgen KF
I forbindelse med møte 06.06.2017 foretok kontrollutvalget et virksomhetsbesøk hos Larvik kulturhus Bølgen KF. I forkant av møtet fikk utvalget en guidet omvisning på Vebjørn Sands utstilling på Bølgen, samt en omvisning på kulturhuset. I møtet fikk kontrollutvalget en grundig orientering om virksomheten. Kontrollutvalget sa seg veldig godt fornøyd med omvisningen og de orienteringer som ble gitt.
- Larvik Havn KF
I forbindelse med kontrollutvalgsmøte møte 05.09.2017 ble det foretatt et virksomhetsbesøk hos Larvik Havn KF. I forkant av møtet fikk kontrollutvalget en grundig gjennomgang av havnens drift. Kontrollutvalget sa seg meget godt fornøyd med orienteringen.

Kontrollutvalgets sekretariat:

Sekretariatstjenestene utføres av Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS). Kontrollutvalgets leder, Gjert Gjertsen, er Larvik kommunes representant til styret i VIKS.

VIKS var i 2017 bemannet med 3 årsverk. Daglig leder i VIKS, Orrvar Dalby, var sekretær for kontrollutvalget i Larvik kommune i 2017.

Re, 14. februar 2018
for leder av kontrollutvalget i Larvik kommune, Gjert Gjertsen

Anja Ottervang Eriksen
Rådgiver VIKS/Sekretær